

Små förväntningar, stora upplevelser

En gång var jag på Louvren. Det var i min gröna, okulturella ungdom och det enda målet med besöket var att liksom ”kryssa av” Mona Lisa. Den tavlan skulle man ju bara ha sett. Efter att med tilltagande trötthet ha vandrat genom de oändliga salarna med en massa ointressant, murkig konst, som inte hade med mitt dåvarande mig att göra, stod jag så till sist inför det berömda verket:

Jag står framför Mona Lisa.

Där är den.

Där är Mona Lisa.

Jag tittar på den.

Mona Lisa. Jaha.

Det är som vid havet.

Stora förväntningars upplösning i ett jäså. Eftersom allting utan tvekan är relativt, kan t.o.m. en ganska stor upplevelse förvandlas till en besvikelse, om nämligen förväntningarna varit för stora. Om upplevelsen är aldrig så lite mindre än förväntat, så känns den ju som en besvikelse, relativt sett. Tesen är reversibel. Om man inte väntat sig något kan minsta lilla positiva erfarenhet kännas stor.

Det är inget märkvärdigt med denna filosofiska sanning. Den gäller på alla områden, inte minst när man reser. Jag har sedan länge slutat jaga sevärdheter, slutat tvinga mig själv att pricka av alla resehandbokens ”måsten”. Sådant leder alltför lätt till besvikelser; *så* märkvärdigt var det ju inte! Alla är dock inte lika kloka som jag. Risken är därför stor att man måste trängas med massor av andra turister vid de berömda sevärdheterna, vilket leder till att besvikelsepotentialen blir ännu större. Jag kom egentligen inte riktigt åt att verkligen betrakta och begrunda Mona Lisa den där gången. Jag orkade helt enkelt inte tränga mig fram; kamerajapanerna var för många, om man säger så.

Under tåglofferi i Frankrike långt senare, anlände mina båda söner (11 och 13 år) och jag (42 cirka) alldeles oförmodat till orten Vennes i Provence. Vi hade farit dit tågen pekat och sökte nu nattlogi på stationshotellet i den lilla staden. Jag vill inte kalla den gudsförgäten, absolut inte, men den var ju heller inte precis känd från media, för att uttrycka sig mildt. En jävla håla, kort sagt. Nej, stopp ett tag! Vennes råkar vara ett av mina och mina pojkars käraste minnen från den där tågloffarsommaren. Minnet av den platsen står fram liksom ett helt Eiffeltorn bland alla andra sevärdheter. Hur kunde det bli så?

Tja, bra fråga. Vi hade en trevlig stund med en halv öl och två cola i uteserveringen på den för övrigt öde perrongen, samtalet och sippandet på dryckerna interfolierade av våldsamt vrålände utbrott i högtalarna som förvarnade om inkommande eller avgående tåg som ingen steg av eller på. Detta tålde förvisso att skrattas åt, liksom det faktum att en av sönernas genom hotellfönstret utslängda, tåbirainfektade sockar nästa morgon återbördades av personalen med frågande, höjda, franska ögonbryn, vilket också var vrålkul. Men nåt särskilt var det inte. Det handlade om mycket lågt ställda förväntningar, som trots allt överträffades med råge.

Men det här skulle handla om Australien. Nåväl, två parallellfall, två belägg för min tes: 1) Barriärrevet är oerhört överreklamerat, det är som Mona Lisa. Det ligger mitt ute i havet, och dessutom under vattnet. Omöjligt att beskåda om man är landkrabba och det blåser för mycket – vilket det gjorde. 2) Men *Pine Creek* det är alla dar! Blott *Pine Creek* pine creekska krusbär har...

Pine Creek är en sömnig liten stad längs *Stuart Highway*. Landade där, på den utsökt avskiljda och folktomma husvagnscampingen, av en slump – likt *Odysseus* på *Ithaka* – uppkastade från reselivets svettiga och stressiga hav. Kvällen var ljum och skön, husbilens dörrar och fönster på vid gavel. Strövade ner mot den närbelägna floden, papegojor snattrade i träden, flockar av *brolgas* (australiska tranor) flög över, på väg mot nattvassen förmodligen. På avstånd hördes trafiken på *Stuart Highway*, gigantiska *roadtrains* rullade förbi; australiska outback-lastbilar med tre eller fyra släp, 50 m långa, 150 ton tunga (jfr filmen *Bagdad café* förresten!). Vid sidan av världen – paus. Tog en öl, tog två (*Victoria Bitter*), funderade, filosoferade. Beskådade sydhimlens stjärnor, *Södra Korset*. Lisa för själen, vila för kroppen.

Med detta vill jag inte ha sagt att man ska undvika Barriärrevet och *Ayers Rock*, m.fl. högkaratiga sevärdheter och bara besöka campingplatsen i *Pine Creek* när man reser till Australien. Men jag hävdar att de egna, subjektiva förväntningarna är viktigare för upplevelsen än sevärdhetens ”objektiva” kvalitéer. Ju lägre förväntningar desto större chans att de överträffas – och omvänt.

Mitt blygsamma råd: Hetsa inte runt. Ta det lugnt, insup atmosfären (och eventuellt en öl). Var stilla, var tyst och vänta, och låten upplevelserna komma till er.